

Matrix weerbaarheid

De preventiematrix over weerbaarheid is gemaakt naar aanleiding van een middag in een gemeente over weerbaarheid waarbij het verzoek kwam om weerbaarheid en preventie te duiden. Daarvoor gebruikten we [de preventiematrix](#). Dat blijkt een goede manier te zijn om te voorkomen dat het alleen over het oplossen van actuele problemen gaat (pleisters plakken), maar dat het ook gaat over wat er moet gebeuren om deze problemen te voorkomen (beschermende omgeving en gerichte interventies op risicogroepen). Hoe kun je het goede stimuleren (promotie denken)?

Toelichting op de preventiematrix weerbaarheid

In de matrix zijn we rechts begonnen: wat zijn de ervaren problemen? Die komen voort uit de krant, de media, onderzoeken die al gedaan zijn en waarover gepubliceerd wordt. De lijst is niet uitputtend en vraagt her en der zeker om uitleg. Targetting is bijvoorbeeld een term die niet bij iedereen bekend is, maar die staat voor het gericht misbruiken van de kwetsbaarheden van specifieke groepen: bijvoorbeeld LVB-ers.

Vervolgens is gekeken naar wat dat nu kan leren van de niveaus van preventie die daaraan voorafgaan: selectieve en universele preventie. Wat had er moeten gebeuren om de problemen te voorkomen? Dat is vooral een denk exercitie. Zo kwamen we, helemaal links, vrij snel uit bij de pedagogische civil society zoals Luc Stevens die beschrijft en die veel overeenkomst vertoont met de psychologische basisbehoeften van Ryan/Deci. Het is goed voorstelbaar dat in een maatschappij waar mensen kunnen voorzien in hun psychologische basisbehoeften er minder problemen zullen optreden.

Op deze manier is ook de rest van de matrix ingevuld. De drie termen bij universele preventie (veerkracht, assertiviteit (of zelfregulatie) en zelfvertrouwen) hebben relatie met de daarvoor genoemde psychologische basisbehoeften. Daarmee ontstond ook het drielagige beeld: waarbij daarin meer overlap zit dan in dit schema getoond kan worden.

De gebezigde termen zijn slechts bedoeld om het gesprek te voeren en om een richting te geven aan waar je op dat gebied aan zou kunnen denken. Aanvulling, aanpassing, etc. is wenselijk en nodig. In de werkwijze met de preventiematrix wordt de matrix ook gebruikt om de activiteiten/interventies en projecten te positioneren in de drie middelste kolommen. Met behulp van dit concept is er een denkrichting voor die positionering.

generiek model weerbaarheid - weghorst 2018 - concept				
doel	universeel	selectief	geïndiceerd	probleem
verbondenheid	veerkracht	ACE/ELS/ armoede	Schooluitval/ verzuim/ mishandeling/ hechtingsproblemen	sociale uitsluiting depressie eenzaamheid
competentie	assertiviteit	verlegenheid/ onzekerheid	pesten/ misbruik	prestatiedruk jaagcultuur fomo targetting
autonomie	zelfvertrouwen	sociale veiligheid	faalangst	groepsdruk/loverboy middelengebruik subassertiviteit keuzestress
pedagogische civil society/ psychologische basisbehoeften	De sfeer van een samenleving met weerbare burgers	welke risicogroepen kennen we en vragen extra aandacht	waar moeten we nu iets aan doen omdat het speelt	Problemen met invloed op weerbaarheid